

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

ROK IV(IX)

WARSZAWA, dnia 30 stycznia 1960 r.

Nr 1(96)

TREŚĆ:

I. Renty i zaopatrzenia		II. Sprawy ogólnoadministracyjne	
Poz.	Str.	Poz.	Str.
1. Pismo okólne Nr 84/13 Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 30 listopada 1959 r. w sprawie załatwiania wniosków o zaopatrzenie emerytalne na podstawie Umowy pomiędzy Polską Rzeczpospolitą Ludową i Węgierską Republiką Ludową o współpracy w dziedzinie polityki społecznej	1	4. Zarządzenie Nr 78 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 6 listopada 1959 r. w sprawie trybu postępowania przy załatwianiu skarg i zażaleń	14
2. Instrukcja Nr 88/14 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 22 grudnia 1959 r. w sprawie trybu postępowania przy ściąganiu i umarzaniu kwot nienależnie pobranych świadczeń rentowych	2	5. Zarządzenie Nr 86 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 2 grudnia 1959 r. w sprawie premiowania kierowców za zdanie opon nadających się do użycia w trakcji konnej lub do bieżnikowania	15
3. Instrukcja Nr 93/15 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 22 grudnia 1959 r. w sprawie postępowania regresowego o zwrot świadczeń rentowych	3	III. Komunikaty	
		6. Komunikat o aktach normatywnych ogłoszonych w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polskim	15
		7. Komunikat o aktach normatywnych Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej nie ogłoszonych w Dzienniku Urzędowym	16

I. RENTY I ZAOPATRZENIA

1.

PISMO OKÓLNE Nr 84/13

MINISTERSTWA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ DEPARTAMENT RENT

z dnia 30 listopada 1959 r. Znak: Un-500-3/59

w sprawie załatwiania wniosków o zaopatrzenie emerytalne na podstawie Umowy pomiędzy Polską Rzeczpospolitą Ludową i Węgierską Republiką Ludową o współpracy w dziedzinie polityki społecznej.

W dniu 1 listopada 1959 r. weszła w życie Umowa pomiędzy Polską Rzeczpospolitą Ludową i Węgierską Republiką Ludową o współpracy w dziedzinie polityki społecznej, podpisana w Warszawie w dniu 14 lutego 1959 r.

Tekst umowy będzie ogłoszony w Dzienniku Ustaw w terminie późniejszym.

Zgodnie z postanowieniami tej Umowy obywatele polscy i węgierscy, zamieszkali w Polsce, mogą zgłaszać wnioski o wznowienie wypłaty rent węgierskich przyznanych już dawniej z tytułu pracy, jeżeli wypłata powyższych rent została wstrzymana przez instytucje węgierskie z powodu zamieszkiwania uprawnionych osób w Polsce i dotychczas nie została wznowiona.

Wnioski o uzyskanie rent węgierskich mogą zgłaszać również osoby, które pobierają już renty polskie z tytułu łącznej pracy w Polsce i na Węgrzech.

Osoby, które pracowały na Węgrzech a następnie podjęły pracę w Polsce i nie pobierają jeszcze rent, będą mogły zgłosić wnioski o przyznanie rent polsko-węgierskich, jeżeli staną się inwalidami lub też ukończą wiek uprawniający do renty starczej. W razie ich śmierci wnioski o przyznanie rent polsko-węgierskich będą mogli zgłosić pozostali po nich członkowie rodziny.

Wnioski o wznowienie wypłaty oraz o przyznanie wymienionych wyżej rent powinni zainteresowani zgłaszać do właściwych ze względu na ich miejsce zamieszkania prezydiów rad narodowych — wydziałów zatrudnienia i spraw socjalnych.

W związku z tym ustala się co następuje:

1. Jeżeli do prezydium WRN wpłynię wniosek o wznowienie wypłaty renty węgierskiej zgłoszony przez osobę, która nie pobiera renty polskiej, należy wniosek wraz z załączonymi dokumentami, uzasadniającymi prawo do renty, przekazać do dalszego załatwienia do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej — Biuro Rent Zagranicznych. W tych przypadkach wypłaty zaliczki podejmować nie należy.
2. O ile zostanie zgłoszony wniosek o uzyskanie z instytucji węgierskiej renty przez osobę, która już pobiera polską rentę z tytułu zatrudnienia na Węgrzech lub z tytułu łącznego zatrudnienia w Polsce i na Węgrzech, należy całe akta sprawy przesłać do Biura Rent Zagranicznych, nie wstrzymując wypłaty polskich świadczeń. Wypłatę należy kontynuować do czasu otrzymania decyzji Biura.

W piśmie do Biura Rent Zagranicznych należy w każdym przypadku podać, jakiego rodzaju świadczenie, w jakiej wysokości i od jakiej daty otrzymuje wnioskodawca.

3. Wnioski o renty częściowe polsko-węgierskie (inwalidzkie, starcze, rodzinne), zgłoszone po raz pierwszy przez osoby, które nie otrzymują dotychczas żadnych świadczeń rentowych należy załatwiać w trybie, ustalonym dla wniosków, których ostateczne załatwienie zastrzeżone jest dla Biura Rent Zagranicznych, tj. tak, jak wnioski o renty polsko-francuskie czy polsko-czechosłowackie (patrz rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 28.11.1956 r. w sprawie określenia organów właściwych do ustalania prawa i wypłacania świadczeń w związku z zatrudnieniem za granicą (Dz. U. Nr 59, poz. 285).
4. W razie stwierdzenia z urzędu przy jakiegokolwiek czynności, iż rencista pobiera rentę z tytułu zatrudnienia na Węgrzech, a także z tytułu węgierskiej służby wojskowej, należy przesłać całe akta do Biura Rent Zagranicznych bez wstrzymywania wypłaty renty.

Dyrektor Departamentu Rent:

K. Niementowski

2.

INSTRUKCJA Nr 88/14

MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

Z dnia 22 grudnia 1959 r. Znak: Uw.550-29/59

w sprawie trybu postępowania przy ściąganiu i umarzaniu kwot nienależnie pobranych świadczeń rentowych.

W celu należytego stosowania przepisów art. 19 i 20 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 97) zwanego w dalszym ciągu „dekretem” — ustala się, co następuje:

§ 1. Każde ujawnione nieprawne pobranie świadczeń rentowych należy poddawać analizie w celu ustalenia:

- a) przyczyn powstania nienależnej wypłaty i środków, jakie należałoby zastosować, aby ograniczyć możliwości powstawania takich wypłat na przyszłość,
- b) kto ponosi winę,
- c) czy rencista jest zobowiązany do zwrotu nieprawnie pobranych kwot zgodnie z przepisami art. 19 ust. 2 lub 3 dekretu.

§ 2. 1. Zgodnie z art. 19 ust. 2 dekretu — rencista jest zobowiązany do zwrotu pobranych kwot, jeżeli był pouczony przez organ rentowy o okolicznościach powodujących ustanie prawa do świadczeń lub wstrzymanie ich wypłaty, a pobierał te świadczenia mimo zajęcia powyższych okoliczności.

2. Zgodnie z art. 19 ust. 3 dekretu rencista obowiązany jest również do zwrotu nieprawnie pobranych kwot w przypadku, jeżeli korzystał ze świadczeń na podstawie nieprawdziwych zeznań lub dokumentów, albo w innych przypadkach złej woli.

§ 3. 1. W razie stwierdzenia, że rencista jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, należy renciście decyzję o zmianie wysokości renty lub wstrzymaniu jej wypłaty oraz o obowiązku zwrotu nienależnie pobranych kwot na mocy art. 19 dekretu, z dokładnym uzasadnieniem i pouczeniem o środkach odwoławczych.

2. W przypadku zachowania przez rencistę, o którym mowa w ust. 1, prawa do renty, należy podać w decyzji w jakich ratach miesięcznych nienależnie pobrana kwota będzie potrącana z wypłacanej renciście renty i dokonywać potrąceń zgodnie z przepisami art. 20 ust. 2 pkt. 2 dekretu. Biorąc pod uwagę konieczność ochrony funduszu na renty oraz celowość wzmoczenia walki z nadpłatami należy z reguły ustalać potrącenia w wysokości 20% renty.

Na poczet zwrotu nadpłaconej kwoty może być potrącona jednorazowo cała należność rencisty w przypadku nabycia przez niego uprawnień do wyższego lub innego świadczenia (art. 20 ust. 2 pkt. 1).

3. Jeżeli rencista, o którym mowa w ust. 1, nie ma prawa do pobierania świadczeń rentowych, należy w decyzji wezwać go w określonym terminie do zwrotu nieprawnie pobranych kwot, a gdy wezwanie nie odniesie skutku, należy wdrożyć po uprawomocnieniu się decyzji, zgodnie z art. 75 dekretu, postępowanie egzekucyjne w myśl dekretu o egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych (Dz. U. z 1947 r. Nr 21, poz. 84) bądź z wynagrodzenia za pracę, bądź z majątku rencisty. W przypadku rozłożenia należności na raty postępowanie egzekucyjne wdraża się, jeżeli zobowiązany do zwrotu nienależnych świadczeń zalega z płaceniem rat.

§ 4. 1. W przypadkach uzasadnionych szczególnymi okolicznościami organ rentowy może we własnym zakresie na podstawie art. 19 ust. 2 dekretu odstąpić od żądania zwrotu nienależnie pobranych kwot.

Jako szczególne okoliczności uważać należy okoliczności wymienione w § 2 pkt. 2—5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 maja 1956 r. w sprawie określenia zasad i trybu oraz organów właściwych do wydawania decyzji o umarzaniu oraz o udzielaniu ulg w spłacaniu należności przysługujących jednostkom budżetowym oraz państwowym instytucjom, przedsiębiorstwom i bankom (Dz. U. Nr 17, poz. 93).

2. Niezależnie od okoliczności wskazanych w ust. 1 organ rentowy może w przypadkach, o których mowa w art. 19 ust. 2 dekretu, brać pod uwagę również nieszczerliwe wydarzenia, które spotkały rencistę, jak np. śmierć lub poważne kalectwo członka najbliższej rodziny, ciężka choroba własna lub członka rodziny, kradzież mienia, pożar — powodujące niezwykle trudności w sytuacji materialnej rencisty.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 19 ust. 3 dekretu, organ rentowy powinien dochodzić zwrotu nienależnie pobranych kwot przez dokonywanie potrąceń z renty lub przez egzekucję z wynagrodzenia za pracę albo z mienia dłużnika, niezależnie od doniesienia do prokuratora.

Gdy zainteresowany utracił prawo do renty, może być powzięta decyzja o umorzeniu nienależnie pobranych kwot tylko w oparciu o rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1 i tylko jeżeli zachodzą okoliczności wymienione w § 2 pkt. 2—5 tego rozporządzenia.

§ 5. Na podstawie § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 maja 1956 r. w sprawie określenia zasad i trybu oraz organów właściwych do wydawania decyzji o umarzaniu oraz udzielaniu ulg w spłacaniu należności przysługujących jednostkom budżetowym oraz państwowym instytucjom, przedsiębiorstwom i bankom (Dz. U. Nr 17 poz. 93) upoważniam kierowników wydziałów zatrudnienia i spraw socjalnych prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wydzielonych z województw) do wydawania decyzji o umarzaniu należności z tytułu nieprawnie pobranych rent — w przypadkach określonych w art. 19 ust. 3 dekretu, jeżeli zainteresowany utracił prawo do renty, a kwota którą obowiązany jest zwrócić, nie przekracza 3.000 zł.

§ 6. Decyzję o odstąpieniu od żądania zwrotu bądź decyzję o umorzeniu należności z tytułu nieprawnie pobranego świadczenia (§ 4 i 5) wydaje kierownik wydziału zatrudnienia i spraw socjalnych prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wydzielonego z województwa) na druku Rw-8 na podstawie opinii kolegium w składzie: kierownik lub zastępca kierownika wydziału oraz kierownicy oddziałów przyznawania i wypłaty rent.

§ 7. Każde nieprawnie pobrane świadczenie rentowe uważa się za nieściągalne, gdy rencista nie jest obowiązany je zwrócić albo organ rentowy odstąpił od żądania zwrotu, bądź też należność z tytułu nieprawnego pobrania świadczenia umorzono.

§ 8. 1. Wprowadza się rejestr nieściągalnych nienależnie pobranych kwot rentowych zawierający rubryki: L.p., numer renty i termin płatności, imię i nazwisko rencisty, nienależnie pobrana kwota i przyczyny jej pobrania, czas, w którym ona powstała, uwagi.

2. Do rejestru należy wpisywać każde świadczenie nieściągalne w rozumieniu § 6 niniejszej instrukcji.

3. W rubryce „uwagi” należy notować: datę i treść decyzji zawierającą: — bądź stwierdzenie organu rentowego, że rencista nie jest zobowiązany do zwrotu, bądź postanowienie o odstąpieniu od żądania zwrotu lub umorzeniu nadpłaconej kwoty i powód takiego stwierdzenia lub postanowienia.

4. Rejestr prowadzi się bieżąco na każdy rok kalendarzowy oddzielnie.

§ 9. Jeżeli nieprawnie pobrane świadczenie rentowe powstało na skutek winy pracownika(ków) organu rentowego, organ ten powinien we własnym zakresie wyciągnąć w stosunku do winnych konsekwencje służbowe aż do zwolnienia z pracy włącznie. Odpowiedzialność materialną pracowników za szkody poniesione przez Skarb Państwa regulują przepisy ogólne (art. 239 KZ i art. 21 w związku z art. 67 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. z 1949 r. Nr 11, poz. 72)). W każdym razie organ obowiązany jest dochodzić od pracownika szkody wyrządzonej nieprawą wypłatą świadczenia rentowego, jeśli szkoda ta powstała w rezultacie czynu przestępczego pracownika, z powodu którego wszczęto postępowanie karne.

§ 10. Tracą moc wszystkie dotychczasowe zarządzenia w sprawie trybu postępowania przy ściąganiu nienależnie pobranych świadczeń rentowych, a w szczególności:

- 1) okólnik Nr 42 b. Centrali ZUS w Warszawie z dnia 4 marca 1952 r. w sprawie ściągania i odpisywania nieprawnie pobranych świadczeń rentowych i brackich,

- 2) okólnik Nr 91 b. Centrali ZUS w Warszawie z dnia 14 grudnia 1954 r. w sprawie trybu postępowania przy ściąganiu nieprawnie pobranych świadczeń,
- 3) zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 1 marca 1954 r. w sprawie trybu ściągania nienależnie pobranych zasiłków przez osoby pozostałe po ofiarach wrogów demokratycznego ustroju Polski i po uczestnikach ruchu podziemnego i partyzanckiego poległych w walce o wyzwolenie Polski spod najazdu hitlerowskiego,
- 4) zarządzenie Nr 4 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 26 stycznia 1955 r. o trybie postępowania przy wstrzymywaniu oraz dochodzeniu nadpłat zaopatrzeń wypłacanych na podstawie dekretu o zaopatrzeniu inwalidów wojskowych i ich rodzin,
- 5) zarządzenie Nr 29/6 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 9 sierpnia 1957 r. w sprawie postępowania przy umarzaniu i udzielaniu ulg w spłacaniu nadpłat rentowych (Dz. Urz. M. P. i O. S. Nr 7, poz. 45).

Minister:
St. Zawadzki

3.

INSTRUKCJA Nr 93/15

MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 22 grudnia 1959 r. Znak: Un-5214-7/59

w sprawie postępowania regresowego o zwrot świadczeń rentowych.

Użyte w instrukcji określenie:

- „dekret” — oznacza dekret z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 97),
- „organ rentowy” — oznacza właściwy do spraw rent organ prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wydzielonego z województwa),
- „zobowiązany” — oznacza zakład pracy lub osobę (prawną albo fizyczną), zobowiązane do zwrotu świadczeń rentowych,
- „regres” — oznacza postępowanie mające na celu uzyskanie zwrotu świadczeń od zobowiązanych.

I. Postanowienia wstępne

1. 1. W myśl przepisów art. 24—27 dekretu zakłady pracy oraz inne osoby obowiązane są do zwrotu organowi rentowemu świadczeń przyznanych na podstawie przepisów o rentach i zaopatrzeniach (pkt. 1.2), jeżeli na podstawie art. 24 dekretu lub przepisów prawa cywilnego (art. 25—26 dekretu) są odpowiedzialne za zdarzenia powodujące wypłatę tych świadczeń.

1. 2. Obowiązek zwrotu świadczeń (pkt. 1.1) obejmuje świadczenia przyznane na podstawie przepisów:

- a) dekretu, który określa prawo regresu w art. 24—27,
- b) dekretu z dnia 14 sierpnia 1954 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz członków ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 98); prawo regresu wynika z art. 12,

- c) ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 99); prawo regresu wynika z art. 32,
- d) art. 12 ustawy z dnia 25 lutego 1958 r. o uregulowaniu stanu prawnego mienia pozostającego pod zarządem państwowym (Dz. U. Nr 11, poz. 37); prawo regresu wynika z § 10 rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 8 kwietnia 1958 r. w sprawie rent dla byłych właścicieli przedsiębiorstw przejętych na własność Państwa oraz członków ich rodzin (Dz. U. Nr 20, poz. 91),
- e) art. 10 ustawy z dnia 12.3.1958 r. o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw, związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego (Dz. U. Nr 17, poz. 71); prawo regresu wynika z § 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 21 czerwca 1958 r. w sprawie rent dla byłych właścicieli niektórych nieruchomości rolnych i leśnych przejętych na własność Państwa (Dz. U. Nr 43, poz. 211).

2. Przepisy regresowe, zawarte w art. 24—27 dekretu rozróżniają odpowiedzialność materialną za wypłacone świadczenia:

- a) uspołecznionego zakładu pracy z tytułu wypadku jakim pracownik tego zakładu uległ w związku z zatrudnieniem (pkt. 4),
- b) nie uspołecznionego zakładu pracy z tytułu wypadku jakim pracownik tego zakładu uległ w związku z zatrudnieniem (pkt. 5),
- c) osób trzecich (fizycznych lub prawnych), z tytułu wypadków uszkodzanych, którzy nie byli pracownikami tych osób (pkt. 6).

3. Ze względu na to, że w większości przypadków obowiązek zwrotu świadczeń powstaje z powodu wypadków w zatrudnieniu (choroby zawodowe), przeto niniejsza instrukcja będzie miała główne zastosowanie w sprawach obowiązku zwrotu świadczeń rentowych przyznanych z tytułu wypadku w zatrudnieniu (choroby zawodowe).

Nie oznacza to jednak, że w przypadku stwierdzenia odpowiedzialności pewnej osoby za skutki innego zdarzenia niż wypadek w zatrudnieniu, pociągającego za sobą obowiązek wypłaty świadczeń rentowych, nie należy wdrażać regresu. Regresy należy wdrażać w tych wszystkich przypadkach, w których w myśl przepisów istnieje odpowiedzialność zobowiązanych za zdarzenia, z powodu których nastąpiło przyznanie świadczeń.

Przykłady:

- 1) robotnik powracający z teatru został przejechany przez samochód. Przyznano rentę inwalidzką z innych przyczyn aniżeli wypadek w zatrudnieniu.
- 2) Żołnierz odbywający zasadniczą służbę wojskową poniósł śmierć w wyniku wypadku samochodowego poza służbą. Rodzinie pozostałej po tym żołnierzu przyznana została renta rodzinna.
W obydwu powyższych przypadkach należy w myśl art. 26 dekretu wystąpić z regresem w stosunku do osób odpowiedzialnych za szkodę. (Przeciwko kierowcy na podstawie art. 134 k. z., a właścicielowi samochodu na podstawie art. art. 152—155 i 144 K. Z.).
- 3) Pracownik wracający z odwiedzin u znajomych został uderzony cegłą, dachówką lub oderwanym kawałkiem muru, które spadły z domu obok którego

przechodził. W wyniku uderzenia poniósł śmierć. Pozostałej rodzinie wypłaça się rentę rodzinną. Należy wystąpić z regresem przeciwko posiadaczowi budynku na podstawie art. 151 K. Z. (art. 26 dekretu).

- 4) Pracownik poza pracą został zabity przez pociąg lub tramwaj. Przyznano rentę rodzinną. Należy wystąpić z regresem na podstawie art. 152 i 153 Kodeksu Zobowiązań przeciwko Kolei wzgl. przedsiębiorstwu tramwajowemu jako osobie trzeciej odpowiadającej za skutki wypadku w myśl przepisów prawa cywilnego (art. 26 dekretu).

II. Zasady odpowiedzialności zakładów pracy i osób trzecich za świadczenia przyznane przez organ rentowy.

A. Odpowiedzialność uspołecznionych zakładów pracy.

4. Uspołeczniony zakład pracy, w którym poszkodowany pracował, obowiązany jest na podstawie art. 24 dekretu zwrócić organowi rentowemu wypłacone świadczenia rentowe tylko wtedy, gdy inwalidztwo lub śmierć pracownika zatrudnionego w tym zakładzie spowodowane zostały naruszeniem przez zakład pracy jego obowiązków wynikających z przepisów, dotyczących ochrony życia i zdrowia pracownika. Odpowiedzialność tę ponosi każdy uspołeczniony zakład pracy niezależnie od tego czy pozostaje na rachunku gospodarczym, czy też jest jednostką budżetową.

Za przepisy o ochronie życia i zdrowia uważa się, w myśl orzecznictwa Sądu Najwyższego i Głównej Komisji Arbitrażowej także przepisy dotyczące ruchu pojazdów mechanicznych (orzecz. Sądu Najw. Ło 289/50 Zb. Orz. poz. 47/50).

Jeżeli zakład pracy zlecił innym osobom pewne roboty, przy których wykonaniu nastąpiło uszkodzenie ciała lub śmierć pracownika spowodowane naruszeniem przez te osoby obowiązków, wynikających z przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia pracowników to zakład pracy odpowiada za zaniechanie tych osób, (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1.3.1957 r. 2CR-39/55 — Zbiór Orzeczeń S. N. poz. 67/59).

B. Odpowiedzialność nie uspołecznionych zakładów pracy.

5. 1. Nie uspołeczniony zakład pracy, w którym poszkodowany pracował, obowiązany jest na podstawie art. 25 dekretu zwrócić organowi rentowemu wypłacone świadczenie, jeżeli inwalidztwo lub śmierć pracownika są następstwem okoliczności uzasadniających odpowiedzialność nie uspołecznionego zakładu pracy w myśl przepisów prawa cywilnego. Obowiązek nie uspołecznionego zakładu pracy do zwrotu wypłaconych świadczeń nie ogranicza się zatem tylko do przypadków, gdy inwalidztwo lub śmierć pracownika spowodowane zostały naruszeniem przez zakład pracy jego obowiązków, wynikających z przepisów ochrony życia i zdrowia pracowników, lecz zachodzi w każdym przypadku wyrządzenia szkody pracownikowi z winy zakładu pracy (art. 134 K. Z.) bądź nawet bez istnienia winy (art. 148 — 156 K. Z.).

5. 2. Na żądanie organu rentowego nie uspołeczniony zakład pracy obowiązany jest na podstawie art. 25 ust. 1 dekretu uiścić zamiast równowartości przyznanych świadczeń rentowych (poz. 5.1) jednorazowe odszkodowanie obliczone na zasadach prawa cywilnego. W myśl art. 164 K. Z. sąd

może przyznać jednorazowe odszkodowanie do wysokości 10-letniej renty. Jednorazowego odszkodowania należy żądać, jeżeli wypadek spowodował śmierć lub trwale inwalidztwo pracownika. W innych przypadkach należy żądać zwrotu świadczeń już wypłaconych oraz nałożenia na pozwanego obowiązku zwracania świadczeń jakie organ rentowy będzie wypłacał w przyszłości — (Orzeczenie Sądu Najwyższego z dn. 30.5.1957 r. (2CR-2088/55) — Zbiór Orzeczeń S. N. 69/59).

C. Odpowiedzialność osób trzecich

6. 1. Osoby trzecie (fizyczne lub prawne), u których poszkodowany nie pracował, obowiązane są na podstawie art. 26 dekretu zwrócić organowi rentowemu wypłacone świadczenia jeżeli inwalidztwo lub śmierć pracownika są następstwem okoliczności uzasadniających odpowiedzialność tych osób w myśl przepisów prawa cywilnego — a więc jest taka sama jak nieuspołecznionych zakładów pracy z tytułu wypadków swoich pracowników (pkt. 5. 1) niezależnie od tego, czy osoby te naruszyły przepisy o bezpieczeństwie i higienie pracy, czy nie.

Odpowiedzialność ta jest niezależna od charakteru osoby trzeciej (biura, urzędy, koleje, tramwaje, fabryki, właściciele samochodów, właściciele zwierząt itp.).

6. 2. Od osób trzecich nie będących podmiotami gospodarki uspołecznionej należy żądać zwrotu świadczeń w wysokości określonej w pkt. 5.2, a od osób trzecich będących podmiotem gospodarki uspołecznionej — zwrotu rzeczywiście wypłaconych kwot.

6. 3. W załączniku Nr 1 podaje się najważniejsze postanowienia kodeksu zobowiązań, dotyczące odpowiedzialności, o której mowa w pkt. 5 i 6.

III. Ogólne zasady wdrażania regresu

7. 1. Jeżeli za wypadek odpowiedzialnych jest więcej osób fizycznych lub prawnych, postępowanie regresowe należy wdrożyć przeciwko wszystkim osobom. Jeżeli za wypadek jest odpowiedzialny zakład pracy (uspołeczniony lub nie uspołeczniony) oraz pracownik tego zakładu pracy, regres należy wdrożyć tylko przeciwko zakładowi pracy. Przeciwko pracownikowi zakładu pracy należy wdrażać regres tylko w tym przypadku, gdy zakład pracy udowodni w postępowaniu regresowym przed sądem lub komisją arbitrażową, że istnieją okoliczności uwalniające go od odpowiedzialności cywilnej.

7. 2. Wdrażanie regresu w przypadkach gdy istnieje podstawa prawna do jego wdrożenia może być zaniechane tylko w odniesieniu do osób prywatnych i właścicieli nie uspołecznionych zakładów pracy i jedynie wówczas, gdy zachodzą warunki do umorzenia należności w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 maja 1956 r. w sprawie określania zasad i trybu oraz organów właściwych do wydawania decyzji o umarzaniu oraz o udzielaniu ulg w spłacaniu należności przysługujących jednostkom budżetowym oraz państwowym instytucjom, przedsiębiorstwom i bankom (Dz. U. Nr 17, poz. 93).

W myśl § 2 ust. 1 powyższego rozporządzenia należność może być umorzona jeżeli zachodzi jedna z następujących okoliczności:

1) niemożliwe jest ustalenie majątku dłużnika lub źródeł dochodu,

2) w wyniku postępowania egzekucyjnego w innej sprawie lub na podstawie innych danych ustalonych przez organ rentowy stwierdzono, że zobowiązany nie posiada majątku, z którego można by poszukiwać należności, albo że posiadany przez zobowiązanego majątek wystarczyłby zaledwie na pokrycie kosztów egzekucji bądź też, że przeprowadzenie egzekucji z wynagrodzenia dłużnika za pracę lub z jego dochodów mogłoby podważyć możliwości bytowe dłużnika lub jego rodziny.

3) należność nie przekracza zł 500, a jej ściągnięcie byłoby połączone z trudnościami, bądź niewspółmiernymi kosztami,

4) zobowiązany zmarł, a na podstawie danych ustalonych przez organ rentowy stwierdzono, że zmarły nie pozostawił żadnego majątku albo, że pozostały po nim tylko ruchomości, które nie podlegają zajęciu na podstawie przepisów szczególnych lub stanowią przedmioty codziennego użytku domowego o wartości nie przekraczającej 5.000 zł.

7. 3. Upoważnia się na podstawie § 10 ust. 1 powołanego w pkt. 7.2. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16.5.1956 r. Kierowników Wydziałów Zatrudnienia i Spraw Socjalnych do umarzania pretensji regresowych nie przewyższających kwoty 10.000 zł w razie stwierdzenia okoliczności wymienionych w pkt. 7.2.

7. 4. Wnioski o niewdrażanie postępowania regresowego w przypadkach, w których pretensja regresowa przewyższa kwotę 10.000 zł należy wraz z aktami sprawy przesłać do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej — Departament Rent.

7. 5. Wysokość pretensji regresowych oblicza się w sposób następujący: pretensje z tytułu zaległych rat rentowych oblicza się według ogólnej kwoty zaległości, pretensje z tytułu rat rentowych, które mają być wypłacone w przyszłości oblicza się mnożąc kwotę raty rentowej przez 120 (dziesięć lat); w przypadku, gdy część pretensji została zaspokojona należy tę część odjąć od kwoty, stanowiącej pretensję z tytułu rat renty, które mają być wypłacone w przyszłości.

8. 1. 1. Przeciwko jednostkom gospodarki uspołecznionej i instytucjom (przedsiębiorstwom) państwowym i spółdzielniom z wyjątkiem spółdzielni rolniczych można występować z akcją regresową tylko w trybie postępowania arbitrażowego określonego w dekreście z dnia 5 sierpnia 1949 r. o państwowym arbitrażu gospodarczym (Dz. U. z 1958 r. Nr 29, poz. 132) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20.12.52 r. w sprawie organizacji państwowych komisji arbitrażowych i trybu postępowania arbitrażowego. (Dz. U. z 1953 r. Nr 2, poz. 2, z 1956 r. Nr 7, poz. 32 i z 1957 r. Nr 12, poz. 67). Postępowaniem tym nie są dotychczas objęte stowarzyszenia i związki zawodowe (art. 2 cyt. dekretu z 5.8.1949 r. o państwowym arbitrażu gospodarczym i § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 5.5.1950 r. w sprawie przekazania do postępowania arbitrażowego niektórych sporów o prawa majątkowe (Dz. U. Nr 22, poz. 189 i z 1955 r. Nr 9, poz. 61).

8. 1. 2. Postępowanie arbitrażowe wszczyna się na wniosek złożony na piśmie do właściwej okręgowej komisji arbitrażowej (OKA).

8. 2. W stosunku do nieuspołecznionych zakładów pracy, stowarzyszeń i związków zawodowych oraz osób fizycznych można występować z regresem tylko w drodze pozwu do

sądu powszechnego, a mianowicie do sądu powiatowego, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza kwoty 30.000 zł, a do sądu wojewódzkiego, jeżeli wartość przedmiotu sporu przewyższa tę kwotę.

8. 3. Ponieważ przed uzyskaniem orzeczenia komisji arbitrażowej należności regresowe organu rentowego od jednostek gospodarki uspołecznionej lub instytucji państwowej nie podlegają rozliczeniu inkasowemu, organ rentowy nie jest zatem obowiązany przed wystąpieniem do arbitrażu do zgłaszania swych wierzytelności z tytułu regresu do rozliczenia inkasowego. W trybie inkasa może być realizowana tylko należność ustalona przez komisję arbitrażową (pkt. 24—26).

9. Przed złożeniem wniosku arbitrażowego lub pozwu sądowego należy wezwać zobowiązanych do dobrowolnego zapłacenia należności regresowych (pkt. 20).

10. 1. Tytułem należności regresowych należy żądać zwrotu:

- a) kwoty renty wraz z dodatkami wypłaconej do dnia wysłania wezwania,
- b) kwoty renty (z dodatkami) jaka będzie wypłacana w przyszłości od dnia wysłania wezwania,
- c) kosztów udzielonych przedmiotów ortopedycznych,
- d) kwoty wypłaconej tytułem zasiłku pogrzebowego,
- e) kosztów procesowych w przypadku wniesienia pozwu sądowego lub wniosku arbitrażowego.

Ponadto należy żądać zapłaty odsetek zwłoki od dnia doręczenia wezwania regresowego.

10. 2. Jeżeli regres przysługuje w stosunku do nieuspołecznionego zakładu pracy na podstawie art. 25 dekretu o p.z.e. lub do osoby fizycznej na podstawie art. 26 dekretu zamiast kwot wymienionych w pkt. 10.1. lit. a) i b) należy żądać jednorazowego odszkodowania w wysokości 10-letniej renty, jeżeli wypadek spowodował śmierć lub trwałe inwalidztwo (pkt. 5.2. i 6.2.).

IV. Przedawnienie i prekluzja

11. 1. Wszystkie należności regresowe określone w art. 24—26 dekretu podlegają przedawnieniu (pkt. 11.2), a ponadto należności przysługujące na podstawie art. 24 i 26 od uspołecznionego zakładu w stosunku do którego należności te mają być dochodzone na drodze arbitrażowej, podlegają prekluzji (pkt. 11.3), przewidzianej w postępowaniu arbitrażowym.

11. 2. 1. Przez przedawnienie rozumie się utratę prawa dochodzenia w drodze postępowania sądowego lub arbitrażowego zwrotu wypłaconych świadczeń.

Okres przedawnienia dla roszczeń regresowych w stosunku do:

- a) zakładów pracy uspołecznionych wynosi 3 lata od daty powzięcia przez organ rentowy wiadomości o chorobie, niezdolności do pracy lub śmierci pracownika (art. 27 dekretu). W zasadzie ta ostatnia data pokrywać się będzie z datą zgłoszenia wniosku o przyznanie świadczeń rentowych,
- b) zakładów pracy nie uspołecznionych i innych osób wynosi 3 lata i biegnie od dnia, w którym organ rentowy dowiedział się o szkodzie i o osobie zobowiązanej do odszkodowania (art. 283 K.Z.). Za datę powzięcia wiadomości o szkodzie należy uważać datę decy-

zji organu rentowego przyznającej rentę, a w przypadku zasądzenia renty przez sąd ubezpieczeń społecznych — datę wyroku sądowego. Za datę powzięcia wiadomości o osobie zobowiązanego należy uważać datę, w której organ rentowy dowiedział się, kto spowodował szkodę.

11. 2. 2. Sprawę przerwy biegu przedawnienia reguluje art. 111 i następnie przepisów ogólnych prawa cywilnego (Dz. U. z 1950 r. Nr 34, poz. 311).

11. 3. Przez prekluzję, która obowiązuje tylko w arbitrażowym postępowaniu regresowo-rentowym rozumie się utratę prawa dochodzenia poszczególnych rat rentowych. Termin prekluzyjny wynosi 1 rok i biegnie od daty dokonania wypłaty danej raty rentowej. W przypadku jednorazowego wypłacenia renty za okres wsteczny i wniesienia regresu w okresie 1 roku od daty wypłaty organ rentowy ma prawo żądania wszystkich wypłaconych świadczeń za okres wsteczny.

11. 4. Jeżeli w jednorocznym terminie prekluzyjnym nie został z jakichkolwiek powodów złożony wniosek arbitrażowy, poszczególne raty rentowe ulegają prekluzji i można domagać się we wniosku spóźnionym tylko tych należności rentowych, które objęte są jednorocznym okresem wypłaty, licząc wstecz od daty złożenia wniosku arbitrażowego. Należy również mieć na względzie, że bieg terminu przedawnienia, o którym mowa w pkt. 11.2.1. nie ulega wstrzymaniu.

Przykład: Pracownik uległ wypadkowi dnia 1.10.1954 r. Wniosek o rentę zgłoszono dnia 1.7.1957 r.. Rentę przyznano decyzją z dnia 1.4.1958 r., a wypłacono 10.4.1958 r. Wniosek arbitrażowy złożono do OKA dnia 30.6.1959 r.

W powyższym przypadku przysługuje prawo do zwrotu wszystkich wypłaconych kwot za okres od dnia 30.6.1958 r. Gdyby natomiast wniosek arbitrażowy złożono w OKA przed dniem 10.4.1959 r. t.j. przed upływem roku od dnia wypłaty, wówczas przysługiwałoby prawo do żądania zwrotu wszystkich kwot wypłaconych tytułem renty.

12. 1. Dopuszczenie do upływu terminów przedawnienia lub prekluzji stanowi naruszenie obowiązków organu rentowego. Powyższe terminy powinny więc być ściśle przestrzegane, a zaniedbanie wniesienia regresu lub wniesienia go po terminie powoduje odpowiedzialność pracownika za powyższe zaniedbanie. Przypomina się, że w przypadku stwierdzenia przez OKA, iż organ rentowy dopuścił do upływu terminu prekluzyjnego, prezes komisji arbitrażowej zawiadamia o tym Ministerstwo, w celu zbadania w drodze nadzoru przyczyn wniesienia wniosku po terminie i ewent. pociągnięcia winnych do odpowiedzialności (§ 29 powołanego w pkt. 8.1.1. rozporządzenia z dnia 20.12.1952 r.).

12. 2. W wyjątkowo uzasadnionych przypadkach, jeżeli organ rentowy z przyczyn od niego niezależnych nie mógł złożyć w terminie wniosku do OKA, wówczas powinien złożyć taki wniosek po terminie, prosząc równocześnie o przywrócenie uchybionego terminu (§ 21, ust. 3 rozp. z dnia 20.12.1952 r.).

Przykład. Przyznano rentę poszkodowanemu wskutek wypadku samochodowego. Dochodzenia milicyjne ustaliły dopiero po 2 latach, nazwisko i imię kierowcy samochodu, który był sprawcą wypadku oraz przedsiębiorstwo uspołecznione, które było właścicielem samochodu.

V. Szczegółowe czynności regresowe

13. W postępowaniu regresowym należy rozróżnić następujące czynności:

- a) wstępne, które wykonują wszyscy referenci w okresie załatwiania wniosku rentowego przed wydaniem ostatecznej decyzji przyznającej rentę,
- b) główne, które wykonuje już po wydaniu decyzji specjalny referent zwany dalej referentem regresowym,
- c) związane z realizacją należności regresowych, które wykonuje oddział ogólnoadministracyjny.

A. Czynności regresowe wstępne

14. 1. 1. W odniesieniu do uspołecznionych zakładów pracy należy stwierdzić czy zdarzenie powodujące wypłatę świadczeń nastąpiło wskutek naruszenia przez zakład pracy obowiązków, wynikających z przepisów o ochronie życia i zdrowia pracowników (art. 24 dekretu). Naruszenie to ustala się w ten sposób, że stwierdza się przyczynę wypadku na podstawie danych zawartych w karcie wypadku przy pracy, lub na podstawie dochodzeń, jeżeli z całokształtu sprawy wynika, że wypadek mógł nastąpić wskutek naruszenia przepisów o ochronie życia i zdrowia pracowników.

14. 1. 2. W odniesieniu do nie uspołecznionych zakładów pracy i osób trzecich, należy stwierdzić czy są one odpowiedzialne za skutki wypadku na podstawie Kodeksu Zobowiązań (art. 25 i 26 dekretu).

Nie uspołecznione zakłady pracy i osoby trzecie są odpowiedzialne za szkody:

- a) zawinione przez nich (art. 134—137 K. Z.) oraz przez osoby, którym powierzyły wykonanie określonych czynności (art. 144—146 K. Z.); w tych przypadkach organ rentowy obowiązany jest udowodnić winę zakładu pracy lub osoby od której dochodzi należności,
- b) wyrządzone przez ich zwierzęta i rzeczy (art. 148—151 K. Z.) lub w związku z użyciem sił przyrody — pary, gazu, elektryczności (art. 152—156 K. Z.); w tych przypadkach organ rentowy nie ma obowiązku udowadniać winy zakładu pracy lub osoby od której dochodzi należności gdyż odpowiedzialność jest niezależna od winy. Pozwany jednak może zwolnić się od odpowiedzialności jedynie wówczas, gdy on udowodni, że istnieją okoliczności uwalniające go od odpowiedzialności.

14. 2. Jeżeli karta wypadku została podpisana przez Kierownika komórki bhp i społecznego inspektora pracy lub jednego z nich nie należy przeprowadzać dochodzeń w celu ustalenia przyczyny wypadku lecz przyjąć tę przyczynę, która podana jest w karcie wypadku chyba, że z materiałów znajdujących się w aktach wynika co innego.

14. 3. 1. We wszystkich innych przypadkach, poza wymienionymi w pkt. 14.2 należy przyczynę wypadku i osoby odpowiedzialne za wypadek ustalać w drodze dochodzeń, możliwie już w czasie załatwiania wniosku o rentę przed wydaniem ostatecznej decyzji przyznającej rentę. W żadnym razie wydanie decyzji przyznającej rentę nie może ulegać zwłoce z powodu przeprowadzania wspomnianych dochodzeń, które mogą być ewent. kontynuowane i po wydaniu decyzji.

14. 3. 2. W drodze dochodzeń należy również stwierdzić, czy poszkodowany wystąpił z powództwem o odszkodowanie, przeciwko komu i z jakim wynikiem oraz czy w sprawie było prowadzone postępowanie sądowe karne albo cywilne lub postępowanie administracyjne.

Dla celów łatwiejszego zrealizowania pretensji regresowej należy także ustalić, czy osoba, przeciw której ma być wniesiony regres, jest ubezpieczona od odpowiedzialności cywilnej w Państwowym Zakładzie Ubezpieczeń; dotyczy to zwłaszcza wypadków, spowodowanych ruchem pojazdów mechanicznych.

14. 3. 3. Jeżeli w danej sprawie było prowadzone postępowanie sądowe karne albo cywilne lub postępowanie administracyjne należy zwrócić się do właściwej władzy (prokuratora, sądu, technicznego inspektora pracy, itp.) z prośbą o wypożyczenie odnośnych akt.

W razie, gdyby sąd lub władza administracyjna odmówiły wypożyczenia akt, należy, o ile to jest możliwe, przejrzeć akta na miejscu i sporządzić odpis aktu oskarżenia, a jeżeli sprawa została już zakończona — odpisu wyroku wzgl. orzeczenia skazującego oraz w razie potrzeby najważniejszych załączników (protokoły zeznań świadków i opinie biegłych) i zaznaczyć, czy wyrok (orzeczenie) jest prawomocny.

14. 4. Przy wdrażaniu akcji regresowej należy zwracać się do wojewódzkich zarządów ubezpieczeń społecznych o nadesłanie odpisu orzeczenia technicznego inspektora pracy. W myśl bowiem zarządzenia Głównego Inspektora Ochrony Pracy CRZZ z dnia 20.8.1955 r. L. dz. 17/0/203—386/55 techniczni inspektorzy pracy obowiązani są przysyłać Wojewódzkim Zarządom Ubezpieczeń Społecznych odpisy prawomocnych orzeczeń karnych, wydanych w związku z wypadkami przy pracy w trybie określonym instrukcją CRZZ z dnia 27.11.1954 r. (Biuletyn CRZZ Nr 1/55, poz. 3) oraz odpisy zawiadomień kierowanych do prokuratora.

14. 5. Jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że renta nie będzie przyznana, należy wstrzymać się z prowadzeniem dochodzeń regresowych.

15. 1. Referent po wydaniu decyzji przyznającej rentę z powodu inwalidztwa lub śmierci powstałych w następstwie wypadków wydaje w każdej sprawie komórce ewidencji polecenie by akta po zwrocie z oddziału wypłaty rent przekazała do referenta regresowego. Polecenie powyższe referent wydaje również w przypadkach, kiedy w decyzji przyznano rentę i równocześnie zawieszono prawo do tej renty.

15. 2. Skierowanie sprawy do referenta regresowego nie oznacza jeszcze konieczności wdrożenia regresu, lecz jest przydzieleniem tej kategorii spraw do załatwienia specjalnemu referentowi, który powinien być najlepiej obeznan z postępowaniem regresowym.

16. W przypadkach opracowywania przez organ rentowy wniosku należącego do właściwości Biura Rent Zagranicznych (rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 28 listopada 1956 r. (Dz. U. Nr 59, poz. 285) organ rentowy obowiązany jest również i do zebrania materiałów w zakresie wstępnych czynności regresowych.

Po zebraniu tych materiałów powinny one być przysyłane do Biura Rent Zagranicznych wraz z aktami sprawy lub niezwłocznie po ich uzyskaniu z uwagi na bieg terminów do ewentualnego wdrożenia powództwa regresowego.

Dalsze czynności regresowe w tych sprawach organ rentowy podejmuje na zlecenie Biura Rent Zagranicznych.

B. Czynności regresowe głównie

17. 1. Referent regresowy po otrzymaniu akt (pkt. 15) wpisuje każdą sprawę do rejestru regresów niezależnie od tego czy regres będzie wdrożony. Rejestr należy prowadzić wg wzoru podanego w załączniku Nr 2. Referent regresowy sporządza dla korespondencji związanej z regresem oddzielną subteczkę, jeżeli taką korespondencję prowadzi. Sporządzona subteczka pozostaje u referenta regresowego. O sporządzeniu subteczki należy umieścić odpowiednią notatkę na zewnętrznej stronie okładki akt.

17. 2. Sprawy regresowe znajdujące się obecnie w postępowaniu, w których nie uzyskano jeszcze tytułu egzekucyjnego należy wpisać również do rejestru regresów (pkt 17.1).

18. 1. Do głównych czynności regresowych należą:

- a) zbieranie oraz uzupełnianie materiałów i opinii, na podstawie których można stwierdzić odpowiedzialność zakładu pracy albo innych osób prawnych lub fizycznych i ustalić podstawy prawne tej odpowiedzialności, jeżeli te materiały nie zostały zebrane przed wydaniem decyzji przyznającej rentę,
- b) opracowywanie wezwań regresowych,
- c) dążenie do dobrowolnego uznania przez zobowiązanych słuszności roszczeń organu rentowego i w związku z tym przyjmowanie od zobowiązanych oświadczeń w przedmiocie uznania i sposobu zapłaty dochodzonych pretensji,
- d) opracowywanie pozwów do sądów lub wniosków do OKA, wnoszenie rewizji od wyroków sądowych i odwołań do GKA oraz zastępowanie organu rentowego przed sądem (powiatowym i wojewódzkim) lub OKA.

18. 2. Jeżeli sprawa nie nadaje się do postępowania regresowego z powodu braku podstawy, referent regresowy sporządza odpowiedni wniosek, z podaniem przyczyny dla czego nie należy wdrażać regresu. Powyższa notatka podlega aprobacie przez kierownika wydziału lub jego zastępcę.

18. 3. W przypadku przyznania i równoczesnego całkowitego zawieszenia prawa do renty postępowanie regresowe należy jednak wdrożyć ze względu na bieg terminu przedawnienia (art. 27 dekretu). W tym przypadku należy po wydaniu decyzji zażądać od zobowiązanego deklaracji stwierdzającej, że w razie podjęcia wypłaty renty zwróci on organowi rentowemu przyznane świadczenia.

W przypadku gdy zobowiązany nie złoży takiej deklaracji należy niezwłocznie wystąpić z powództwem do sądu lub z wnioskiem do OKA o ustalenie, że obowiązyany jest odpowiedzialny za skutki wypadku (choroby zawodowej) i ciąży na nim obowiązek zwrotu organowi rentowemu świadczeń w razie podjęcia ich wypłaty. Postępowanie regresowe w tych sprawach jest takie same jak w sprawach, w których renty są wypłacane z tą różnicą, że ulega zmianie tylko przedmiot żądania. W związku z tym w tych sprawach ulegną odpowiedniej zmianie załączone wzory pism przewidziane dla spraw, w których renty są płacone.

19. 1. Pozwy, wnioski arbitrażowe i inne pisma procesowe podpisuje kierownik wydziału, jego zastępca lub też osoba, która otrzyma w tym celu od kierownika wydziału pisemne pełnomocnictwo procesowe.

19. 2. W sprawach regresowych przed OKA lub sądami w imieniu organu rentowego występują osoby wymienione w pkt. 19.1.

19. 3. W razie wnoszenia odwołań do Głównej Komisji Arbitrażowej w Warszawie od orzeczeń okręgowych komisji arbitrażowych albo rewizji do Sądu Najwyższego w Warszawie od wyroków sądów wojewódzkich należy po wniesieniu odwołania lub rewizji całość akt regresowych przesłać do Departamentu Rent celem zastępstwa na rozprawach przez radców prawnych Departamentu Rent.

20. 1. W razie stwierdzenia podstaw prawnych do wdrożenia regresu sporządza się wezwanie regresowe wg wzoru podanego w załączniku:

nr 3, jeżeli podstawę regresu stanowi art. 24 dekretu o p.z.e.,

nr 4, jeżeli podstawę regresu stanowi art. 25 lub 26 dekretu o p.z.e.

Wezwanie regresowe sporządza się w trzech egzemplarzach (dla zobowiązanego, oddziału wypłaty rent i do akt regresowych).

20. 2. Wezwania regresowe należy wysyłać listami poleconymi za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

20. 3. Jeden egzemplarz wezwania regresowego referent regresowy przekazuje do oddziału wypłaty rent, który powinien odnotować na karcie likwidacyjnej sygnał „Wezwanie Regresowe” a następnie skierować wezwanie regresowe do ewidencji w celu złożenia do akt rentowych. Oddział Wypłaty Rent zawiadamia referenta regresowego o każdej zmianie w wysokości renty i ewent. zawieszeniu prawa do renty, dokonanych po dacie wezwania regresowego.

21. 1. Jeśli zobowiązany do zwrotu świadczeń uznał pretensje, lecz w terminie wyznaczonym nie wpłacił należności, należy wnieść powództwo do sądu lub wniosek do OKA o zasądzenie tej należności. Termin zapłaty można przedłużyć na uzasadnioną prośbę zobowiązanego na krótki termin o ile przez to nie grozi utrata należności (prekluzja arbitrażowa).

21. 2. Jeżeli zobowiązany uznaje pretensje tylko w zasadzie, ale kwestionuje jej wysokość, albo gdy nie uznaje w ogóle pretensji (za brak uznania uważa się również brak odpowiedzi na wezwanie regresowe), referent regresowy opracowuje wniosek arbitrażowy albo pozew do właściwego sądu.

21. 3. Wzory wniosku arbitrażowego oraz pozwu do sądu powszechnego zawierają załączniki Nr 5 i 6.

We wniosku arbitrażowym należy podać imię, nazwisko i adres arbitra, jeżeli wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 15.000 zł.

21. 4. Do oryginału wniosku arbitrażowego lub pozwu należy dołączyć tyle odpisów wniosku lub pozwu oraz załączników (dokumentów) ile jest stron pozwanych. Ponadto do oryginału wniosku arbitrażowego należy dołączyć dwa dodatkowe odpisy wniosku bez załączników.

21. 5. Organ rentowy jest zwolniony od opłat sądowych w sporach prowadzonych przed sądami powszechnymi (art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. — przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych — Dz. U. Nr 58, poz. 528). Od wniosków arbitrażowych należy natomiast uiszczać opłaty arbitrażowe przewidziane w przepisach w sprawie wysokości i trybu uiszczania opłat w postępowaniu arbitrażowym (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 1954 r. Dz. U. Nr 16, poz. 60 i z 1959 r. Nr 21, poz. 132 — zał. Nr 7). Dowód uiszczenia opłaty arbitrażowej należy dołączyć do wniosku arbitrażowego.

22. Jeżeli zobowiązany uznaje pretensje zarówno co do zasady, jak i wysokości i bez sporu sądowego wzgl. arbitrażowego zobowiązuje się do uiszczenia jej w całości lub w uzgodnionych ratach, referent regresowy powinien uzyskać od zobowiązanego pisemną deklarację wg wzoru podanego w załączniku nr 8 lub 9.

23. 1. Z chwilą złożenia przez zobowiązanego deklaracji uznającej roszczenie regresowe (pkt. 22) albo uzyskania orzeczenia komisji arbitrażowej lub prawomocnego wyroku, zaopatrzonego klauzulą wykonalności, ustalających należności z tytułu regresu — referent regresowy kieruje akta regresowe do oddziału ogólnoadministracyjnego.

23. 2. O odstąpieniu sprawy do oddziału ogólnoadministracyjnego referent regresowy zawiadamia oddział wypłaty rent, który na karcie likwidacyjnej umieszcza sygnał „Regres” i od tej chwili o wszelkich zmianach dotyczących prawa do renty i jej wysokości zawiadamia oddział ogólnoadministracyjny.

23. 3. W razie potrzeby przyjęcia wpłat regresowych przed ostatecznym ustaleniem należności regresowych referent regresowy zawiadamia oddział ogólnoadministracyjny o przypadającej należności, podając jej wysokość i nazwę lub imię i nazwisko oraz adresy zobowiązanych.

C. Czynności związane z realizacją należności regresowych.

24. 1. Na oddziałach ogólnoadministracyjnych ciąży obowiązek wykonywania wszelkich czynności związanych z realizacją należności regresowych. W szczególności do obowiązków tych należy:

- a) inkaso należności,
- b) sprawa ewentualnego zabezpieczenia pretensji (walamami, gwarancjami, weksłami, zapisem hipotecznym itp.) od instytucji nie uspołecznionych, jeśli zabezpieczenie takie nie zostało dokonane w postępowaniu sądowym,
- c) udzielanie ewentualnych prolongat w spłacie należności,
- d) wdrażanie egzekucji w celu ściągnięcia należności,
- e) żądanie zwrotu świadczeń wypłaconych po uzyskaniu tytułu egzekucyjnego (pkt. 27),
- f) prowadzenie wszelkiej korespondencji w powyższych sprawach.

24. 2. Upoważnia się na podstawie § 10 ust. 1 powołanego w pkt. 7.2. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16.5. 1956 r. Kierowników Wydziałów Zatrudnienia i Spraw Socjalnych do rozkładania na raty należności regresowych, jeżeli kwota należności nie przekracza kwoty 25.000 zł.

Wnioski o rozłożenie na raty należności przekraczających kwotę 25.000 zł należy przysyłać wraz z aktami regresowymi do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej — Departamentu Rent. Wysokość kwoty należności należy liczyć wg wskazówek zawartych w pkt. 7.5.

25. Przepisy o postępowaniu arbitrażowym przewidują następujący tryb windykacji należności:

- a) orzeczenia zapadłe w postępowaniu arbitrażowym muszą być przez zobowiązanych wykonywane bezwzględnie bez wdrażania postępowania egzekucyjnego (§ 82 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20.12.1952 r. w sprawie organizacji państwowych komisji arbitrażowych i trybu postępowania arbitrażowego (Dz. U. z 1953 r. Nr 2, poz. 2 z późniejszymi zmianami),

- b) w oparciu o powyższy przepis oddział ogólnoadministracyjny wypełnia w obowiązującej formie żądanie zapłaty i wraz z wypisem orzeczenia OKA, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, składa je w trybie przewidzianym dla bezakceptowych rozliczeń inkasowych w banku właściwym dla komórki żądającej zapłaty, celem pokrycia roszczenia z rachunku bankowego dłużnika.

26. Jeżeli należność nie może być z jakichś powodów pokryta w drodze inkasa bankowego (pkt. 25) oddział ogólnoadministracyjny zwraca się do przewodniczącego Komisji arbitrażowej o wydanie zarządzenia w sprawie egzekucji należności. O powyższym należy również zawiadomić władzę (instytucję) nadrzędną zobowiązanego.

27. 1. W myśl orzeczenia Głównej Komisji Arbitrażowej z dnia 29.6.1951 r. Nr rep. IV.71/51 obowiązek zwrotu świadczeń jakie organ rentowy będzie wypłacać w przyszłości po wydaniu orzeczenia OKA, zasądzającego zwrot już wypłaconych świadczeń, wypływa z uwzględnienia pierwszego wniosku. Oddział ogólnoadministracyjny powinien zatem wezwać zobowiązanego do zwracania co pół roku wypłaconych rat rentowych, podając w wezwaniu sposób obliczenia należności i termin jej zapłaty. W piśmie tym należy powołać się również na wyż. wym. orzeczenie OKA.

Jeżeli oddział wypłaty rent (pkt. 23.3) zawiadomi, że renta została podwyższona, obniżona lub zawieszona — oddział ogólnoadministracyjny powinien żądać zwrotu podwyższonych lub obniżonych świadczeń, a za czas w którym prawo renty zostało zawieszona, nie żądać w ogóle zwrotu.

27. 2. Jeżeli zobowiązany nie zapłaci w terminie żądanej należności (pkt. 27.1) i mimo upomnienia nie uiszczył jej w terminie 14-dniowym ani też nie wskaże innego terminu, w którym zamierza należności te uregulować, oddział ogólnoadministracyjny przekazuje sprawę do referenta regresowego w celu wystąpienia z nowym wnioskiem arbitrażowym. Przekazanie sprawy powinno nastąpić w terminie zapewniającym wystąpienie z wnioskiem arbitrażowym przed upływem roku (prekluzja) od daty wypłaty pierwszej nie zwróconej raty rentowej.

27. 3. Od nie uspołecznionych zakładów pracy i osób fizycznych, jeżeli nie uzyskano od nich jednorazowego odškodowania w formie renty skapitalizowanej, należy żądać każdomiesięcznego zwracania wypłaconych rat rentowych. Jeżeli zobowiązany nie zwróci 3 kolejnych rat rentowych mimo wyznaczonego 14-dniowego dodatkowego terminu — a z wyroku nie wynika obowiązek zwrotu żądanych rat rentowych oddział ogólnoadministracyjny przekazuje sprawę referentowi regresowemu w celu wystąpienia z ponownym pozwem.

28. Jeżeli w drodze umowy została ustalona zasada zwrotu każdorazowo ponoszonych w przyszłości świadczeń, a wysokość świadczeń ulegnie w przyszłości zmianie, należy zmiany te uwzględniać. Jeśli świadczenie ulegnie podwyższeniu, a osoba odpowiedzialna za wypadek, nie zechce dobrowolnie zwracać podwyższonych świadczeń, należności z tytułu podwyżki należy dochodzić w drodze nowego powództwa sądowego lub wniosku arbitrażowego.

29. W przypadkach określonych w pkt. 27.2 i 28 oddział ogólnoadministracyjny zwraca akta regresowe referentowi regresowemu.

30. Wpłaty z tytułu regresów należy zarachowywać na dochody w części 24, Dział 5, rozdz. 18 poz. b) budżetu centralnego.

31. W razie zmiany miejsca zamieszkania przez rencistę obowiązek dalszego prowadzenia postępowania regresowego przechodzi na organ rentowy który przejął dalszą wypłatę renty. Do tego organu należy również ściągnięcie niezrealizowanych należności za okres przed przejściem dalszej wypłaty renty.

VI. Postanowienia przejściowe i końcowe

32. Jeżeli decyzja przyznająca rentę z powodu inwalidztwa lub śmierci powstałych w następstwie wypadku wydana została:

- 1) po wejściu w życie niniejszej instrukcji — do postępowania regresowego stosuje się w całości postanowienia instrukcji,
 - 2) przed wejściem w życie niniejszej instrukcji, wówczas postanowienia instrukcji stosuje się w zakresie tych czynności regresowych, które nie zostały dokonane przed wejściem w życie instrukcji.
33. Instrukcja wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1960 r.

Minister:
St. Zawadzki

Załączniki do instrukcji Nr 93/15
Ministra Pracy i Opieki Społecznej
z dnia 22 grudnia 1959 r., poz. 3.

Załącznik nr 1

Wyciąg z przepisów Kodeksu Zobowiązań

Art. 134. Kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Art. 135. Kto rozmyślnie lub przez niedbalstwo wyrządził drugiemu szkodę, wykonywając swe prawo, obowiązany jest do jej naprawienia, jeżeli wykroczył poza granice, określone przez dobrą wiarę lub przez cel, ze względu na który prawo mu służyło.

Art. 144. § 1. Kto powierza wykonanie czynności drugiemu, odpowiada za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba by udowodnił, że nie ponosi żadnej winy w wyborze.

§ 2. Przepisu powyższego nie stosuje się w przypadku, gdy wykonanie czynności zostało powierzone osobom, przedsiębiorstwom i zakładom, trudniącym się zawodowo wykonywaniem takich czynności.

Art. 145. Kto powierza wykonanie czynności swemu podwładnemu odpowiada za szkodę, wyrządzoną z jego winy lub przy wykonywaniu powierzonej mu czynności.

Art. 146. Jeżeli za szkodę odpowiada, w myśl artykułów poprzedzających, nie tylko sprawca, lecz i inna osoba, ich odpowiedzialność jest solidarna.

Art. 150. Za szkodę wywołaną wyrzuceniem, wylaniem lub spadnięciem czegoś z pomieszczenia, odpowiada ten, kto je zajmuje, chybaby udowodnił, że wypadek nastąpił wskutek siły wyższej, albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za której czyny nie ponosi odpowiedzialności i której działaniu nie mógł przeszkodzić.

Art. 151. § 1. Za szkodę wyrządzoną przez zawalenie się budynku lub oberwanie się części budynku albo innego urządzenia odpowiada posiadacz, chybaby udowodnił, że

wypadek nie nastąpił skutkiem braku utrzymania budynku w należytych stanie, ani skutkiem wady w jego budowie.

§ 2. Osoba, której grozi szkoda na wypadek zawalenia się budynku lub innego urządzenia, może żądać od posiadacza, ażeby podjął środki zaradcze, jakich wymaga odwrócenie grożącego niebezpieczeństwa, a na wypadek ich niepodjęcia może być upoważniony przez sąd do zastosowania środków zaradczych na koszt posiadacza.

Art. 152. § 1. Właściciele przedsiębiorstw lub zakładów, wprawianych w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, wody itp.), albo wytwarzających materiały wybuchowe lub posługujących się nimi, odpowiadają za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu; od tej odpowiedzialności mogą uwolnić się tylko wówczas, gdy udowodnią, że szkoda powstała wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za której czyny nie ponoszą odpowiedzialności, albo wskutek siły wyższej.

§ 2. Jeżeli przedsiębiorstwo lub zakład prowadzi inna osoba na własny rachunek, za szkodę wyrządzoną odpowiada zamiast właściciela ta osoba.

Art. 153. § 1. Odpowiedzialność, w artykule poprzedzającym przewidzianą, ponoszą również właściciele mechanicznych środków komunikacji, poruszanych za pomocą sił przyrody.

§ 2. Jeżeli jednak środek komunikacji oddany był do użytku innej osobie na jej własny rachunek i niebezpieczeństwo, albo jeżeli właściciel pozbawiony został możliwości rozporządzania nim wskutek cudzego czynu bezprawnego, za szkodę wyrządzoną odpowiada zamiast właściciela, ten, kto miał władzę rozporządzania środkiem komunikacji.

Art. 161. § 1. Kto odpowiedzialny jest za uszkodzenie ciała lub za wywołanie rozstroju zdrowia, ponosi wszelkie powstałe z tego powodu koszty, a w razie potrzeby obowiązany jest do wyłączenia z góry sumy niezbędnej na leczenie poszkodowanego.

§ 2. Gdyby poszkodowany utracił w całości lub w części zdolność do pracy zarobkowej, albo gdyby zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia w przyszłości, zobowiązany do odszkodowania powinien mu wypłacić rentę w wysokości, odpowiadającej wyrządzonej szkodzie.

§ 3. Jeżeli w czasie wydania wyroku szkoda nie da się jeszcze ustalić dokładnie, poszkodowanemu może być przyznana renta tymczasowa.

Art. 162. § 1. W razie śmierci poszkodowanego wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, zobowiązany do odszkodowania winien zwrócić koszty leczenia i pogrzebu temu, kto je poniósł.

§ 2. Osobom, do których utrzymania zmarły był obowiązany z mocy ustawy i które rzeczywiście utrzymywał, zobowiązany do odszkodowania winien wynagrodzić utracone korzyści przez wypłacanie renty, obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanych, do dochodów i prawdopodobnej długości życia zmarłego, a także do prawdopodobnego czasu trwania prawa do alimentacji.

§ 3. Nadto krewni, powinowaci, wychowawcy i inne osoby bliskie, którym zmarły dobrowolnie i stale dostarczał środków utrzymania, mogą żądać przyznania takiej renty, jeżeli z okoliczności, a zwłaszcza ze stosunku stanu majątkowego poszkodowanych i osoby zobowiązanej do odszkodowania wynika, że odszkodowanie odpowiada względem słuszności.

Art. 163. § 1. W przypadkach, przewidzianych w dwóch artykułach poprzedzających, sąd może orzec, zarówno w wyroku przyznającym rentę jak i później, że renta ma być zabezpieczona na majątku dłużnika i oznaczyć sposób zabezpieczenia.

§ 2. W razie zmiany okoliczności można żądać uchylecia renty lub zmiany jej wysokości.

Art. 164. § 1. Zamiast renty Sąd może z ważnych powodów przyznać jednorazowe odszkodowanie.

§ 2. Jednorazowe odszkodowanie nie może przewyższać dziesięcioletniej kapitalizacji renty, chyba że strony zgodzą się na wyższą kapitalizację.

Załącznik nr 3

Znak:

Polecony

za zwrotem potwierdzenia odbioru.

Wezwanie regresowe w sprawach p-ko uspołecznionym zakładom pracy ponoszącym odpowiedzialność za wypadek w związku z zatrudnieniem.

DO

.....
.....

Załącznik nr 2	Uwagi	10
	Data skierowania aktu do realizacji regresu	9
	Wynik postępowania regresowego	8
	Data wniosku (Sądu) Kom. Arbitraż. zwa i siedziba (pozwu) oraz nazwa	7
	Data wezwania regresowego lub zaniechania regresu	6
	Tytuł regresu (art. 24, 25, 26)	5
	Data decyzji którą przyznano rentę	4
	Poszkodowany (nazwisko i imię, znak sprawy o-raz symbol renty)	3
	Zobowiązany (nazwisko i imię, lub nazwa zakładu pracy albo instytucji oraz adres)	2
	Lp.	1

UWAGA: Jeżeli postępowanie regresowe wdrożono ponownie w sprawie poprzednio już zakończonej, należy w rubryce uwagi podać znak poprzedniej sprawy i zaznaczyć, że jest to regres ponowny lub dodatkowy.

Ob. zam. uległ dnia wypadkowi w następstwie którego stał się inwalidą — zmarł dnia W związku z powyższym wypadkiem na podstawie dekretu z dnia 25.6.1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 97) Wydział Zatrudnienia i Spraw Socjalnych przyznał poszkodowanemu rentę inwalidzką — rodzinie pozostałej po zmarłym rentę rodzinną w kwocie zł . . . gr miesięcznie oraz wydał (nazwa przedmiotu ortopedycznego). Świadczenia wypłacone w związku z przyznaniem powyższej renty są następujące: renta inwalidzka — rodzinna wraz z dodatkami za czas od do zł gr . . . koszty przedmiotów ortopedycznych zł gr . . . zasiłek pogrzebowy zł gr . . . razem zł gr . . .

W myśl art. 24 powołanego dekretu Wasz zakład pracy obowiązany jest zwrócić Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej (Wydział Zatrudnienia i Spraw Socjalnych) powyższe świadczenia, ponieważ wypadek został spowodowany naruszeniem przez Wasz zakład obowiązków wynikających z przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia pracowników. Naruszenie polegało na tym, że:

Wobec powyższego Wydział Zatrudnienia i Spraw Socjalnych prosi o wypełnienie i nadesłanie załączonej deklaracji oraz o wpłacenie kwoty zł . . . gr w ciągu 14 dni na konto Wydziału Nr w Oddziale Miejskim NBP w ; na dowodzie wpłaty należy zaznaczyć, że wpłacona kwota powinna być zarachowana na część 24, dział 5, rozdział 18 poz. b. budżetu oraz powołać się na znak niniejszego pisma.

W razie niewpłacenia żądanej należności w kwocie zł gr . . . w ciągu 14 dni Wydział będzie zmuszony skierować sprawę do właściwej komisji arbitrażowej.

Rentę wypłaconą przez Wydział Zatrudnienia i Spraw Socjalnych od dnia w kwocie zł . . . gr miesięcznie należy zwracać Wydziałowi co pół roku z dołu najpóźniej do dnia 15 marca i 15 września każdego roku również na wyżej powołane konto w NBP.

podpis

Znak Załącznik nr 4

Polecony

za zwrotem potwierdzenia odbioru.

Wezwanie regresowe w sprawie p-ko nie uspołecznionym zakładem pracy za spowodowanie wypadku w związku z zatrudnieniem.

DO

Ob. zam.
uległ dnia wypadkowi w następstwie którego stał się inwalidą — zmarł dnia

W związku z powyższym wypadkiem Wydział Zatrudnienia i Spraw Socjalnych przyznał na podstawie dekretu z dnia 25.6.1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 97) rentę inwalidzką poszkodowanemu
rentę rodzinną rodzinie pozostającej po zmarłym
w kwocie zł gr miesięcznie oraz wydał (nazwa przedmiotu ortopedycznego)

Świadczenia już wypłacone w związku z przyznaniem powyższej renty są następujące:

1) renta inwalidzka — rodzinna wraz z dodatkami za czas od do	zł	gr
2) koszty przedmiotów ortopedycznych	zł	gr
3) zasiłek pogrzebowy	zł	gr
razem: zł	gr	

(nazwa nieuspołecznionego zakładu pracy)

zobowiązany jest zwrócić Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej (Wydział Zatrudnienia i Spraw Socjalnych) równowartość świadczeń należnych od Prezydium (Wydziału) poszkodowanemu — rodzinie pozostającej po zmarłym ponieważ

W oparciu o art. 25 (zdanie ostatnie) dekretu z dnia 25.6.1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin oraz art. 164 Kodeksu Zobowiązań Wydział Zatrudnienia i Spraw Socjalnych w prosi o zapłacenie zamiast zwrotu przyznanej renty jednorazowego odszkodowania w wysokości dziesięcioletniej kapitalizacji renty tj. kwoty niezależnie od kwoty z tytułu zwrotu kosztów przedmiotów ortopedycznych i wypłaconego zasiłku pogrzebowego tj. razem kwotę zł

Powyższą kwotę należy wpłacić w ciągu dni 14 na konto Wydziału Zatrudnienia i Spraw Socjalnych Nr w Oddziale Miejskim NBP w ma część 24, dział 5, rozdział 18, poz. b budżetu z powołaniem się na znak niniejszego pisma.

W razie niezapłacenia w określonym terminie żądanej należności sprawa zostanie skierowana na drogę sądową.

podpis

DO Załącznik nr 5
Wniosek arbitrażowy
OKRĘGOWEJ KOMISJI ARBITRAŻOWEJ

w

Wartość przedmiotu sporu zł.
Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w
Wydział Zatrudnienia i Spraw Socjalnych
w konto w NBP O/W
Nr

w sprawie przeciwko

(nazwa i adres zakładu pracy)

Wniosek

W dniu r. uległ wypadkowi przy pracy pracownik strony pozwanej

zamieszkały w

(opis wypadku)

np.: wypadek nastąpił przy rozkruszaniu betonowej płyty w ten sposób, że poszkodowany trzymał klin, który drugi pracownik wbijał młotem. W trakcie tej roboty odprysnął spod młota odłamek kamienia i ugodził poszkodowanego w prawe oko rozcinając powiekę i wbijając się w gałkę oczną. Poszkodowany zaniewidział na prawe oko, wskutek czego stał się inwalidą.

Dowód: karta wypadku przy pracy i orzeczenie obwodowej KIZ Nr w z dnia r. (zał. Nr 1/2).

Wydział Zatrudnienia i Spraw Socjalnych przyznał poszkodowanemu rentę inwalidzką z przyczyny wypadku w kwocie zł miesięcznie, a za cały czas od dnia r. do dnia r. wypłacono z tego tytułu kwotę zł.

Dowód: Decyzja Wydziału Zatrudnienia i Spraw Socjalnych z dnia r. znak: oraz zaświadczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Oddział Wypłaty rent z dnia stwierdzające wysokość świadczeń wypłaconych za czas od r. do dnia r. (zał. Nr 3 i 4).

W myśl art 24 dekretu z dnia 25.6.1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 97) uspołeczniony zakład pracy jest obowiązany zwrócić Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej wypłacone świadczenia, jeżeli niezdolność do pracy lub śmierć pracownika spowodowane zostały naruszeniem przez zakład pracy jego obowiązków wynikających z przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia pracowników.

Wypadek Ob. nastąpił wskutek braku okularów ochronnych co strona powodowa sama w karcie wypadku przy pracy przyznała, a co stanowi naruszenie przepisów § 89 rozporządzenia Ministrów Pracy i Opieki Społecznej, Zdrowia, Przemysłu i innych z dnia 6.11.1946 r. o ogólnych przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 62, poz. 344) zgodnie z którym przy robotach zagrażających uszkodzeniem oczu, pracowników należy zabezpieczyć odpowiednim sprzętem ochronnym jak okulary itp.

Wobec powyższego strona pozwana obowiązana jest zwrócić Wydziałowi Zatrudnienia i Spraw Socjalnych PWRN w wyżej podaną kwotę zł.

Pomimo wezwania do zapłaty z dnia
strona pozwana żądanej kwoty nie uiściła

Dowód: pismo Wydziału z dnia oraz
dowód jego doręczenia stronie pozwanej (załącznik nr 5/6).

W tym stanie rzeczy Wydział Zatrudnienia i Spraw So-
cjalnych wnosi o zasądzenie od pozwanego
na rzecz Wydziału Zatrudnienia i Spraw Socjalnych Pre-
zydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w
sumy zł z 8%-owymi odsetkami od dnia
. do dnia zapłaty i kosztów postępowa-
nia arbitrażowego.

Należność powinna być wpłacona na konto Wydziału
Zatrudnienia i Spraw Socjalnych PWRN w
. w Oddziale Miejskim NBP w
z zachowaniem na cz. 24, dział 5, rozdział 18, poz. b) bu-
dżetu.

Kierownik Wydziału

Załączniki:

- 1) odpis karty wypadku przy pracy,
- 2) odpis orzeczenia Obw. KIZ,
- 3) odpis decyzji z dnia
- 4) zaświadczenie o wysokości wypłaconych świadczeń,
- 5) odpis wezwania z dnia
- 6) dowód doręczenia lub nadania wezwania,
- 7) dowód wpłacenia opłaty arbitrażowej.

Załącznik nr 6

Pozew sądowy przeciwko nie uspo-
lecznionemu zakładowi pracy.

Wolne od opłat sądowych w myśl
art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 30.12.
1950 r. przepisy o kosztach sądo-
wych w sprawach cywilnych (Dz.
U. Nr 58, poz. 528).

DO SĄDU WOJEWÓDKIEGO WYDZIAŁ CYWILNY

w

Wartość przedmiotu sporu zł
Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej Wydział Za-
trudnienia i Spraw Socjalnych w
w sprawie przeciwko

zam. w, właścicielowi

Pozew o zwrot świadczeń rentowych

W dniu uległ wypadkowi przy
pracy pracownik strony pozwanej

zamieszkały w

(opis wypadku)

Np. wypadek nastąpił wskutek zerwania się pasa transmi-
syjnego, który spadając uderzył w głowę poszkodowanego,
powodując jego śmierć.

Dowód: karta wypadku przy pracy (zał. Nr 1) oraz

1) akta prokuratury powiatowej, w
nr

2) świadek zam.
w

Wydział Zatrudnienia i Spraw Socjalnych przyznał po-
zostałej po poszkodowanym wdowie ob.

zam. w
oraz jego dziecku urodzo-
nemu dnia rentę rodzinną wraz z do-
datkami w kwocie zł miesięcznie oraz
zasilek pogrzebowy w kwocie zł.

Dowód: decyzja Wydziału Zatrudnienia i Spraw Socjal-
nych z dnia znak
oraz zaświadczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Naro-
dowej w Oddział Wypłaty Rent
z dnia stwierdzające wysokość
świadczeń wypłaconych za czas od dnia r. do
dnia r. (zał. Nr 2/3).

W myśl art. 25 dekretu z dnia 25.6.1954 r. o powszech-
nym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin
(Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 97) nie uspołeczniony zakład
pracy jest obowiązany zwrócić Wydziałowi Zatrudnienia
i Spraw Socjalnych wypłacone świadczenia, jeżeli niezdo-
łność lub śmierć jest następstwem okoliczności uzasadniają-
cych odpowiedzialność nie uspołecznionego zakładu pracy
w myśl przepisów prawa cywilnego.

Międzynarodowe w tym względzie przepisy art. 152 Kodeksu
Zobowiązań stanowią, że właściciele przedsiębiorstw wpra-
wianych w ruch za pomocą sił przyrody (m. in. elektrycz-
ności) odpowiadają za szkodę wyrządzoną przez ruch
przedsiębiorstwa.

Dowód: powołana wyżej karta wypadku przy pracy
i akta prokuratury.

Na zasadzie art. 25 (zdanie ostatnie) powołanego dekre-
tu z dnia 25.6.1954 r. i art. 164 KZ. stronie powodowej przy-
sługuje prawo żądania kapitalizacji należnych rat renty w
wysokości sumy za 10 lat. Ponieważ wypłacana renta wy-
nosi miesięcznie zł, kwota skapitalizowanej
renty wynosi zł.

Pomimo wezwania z dnia do zapłaty
kwoty zł (skapitalizowana renta oraz wypła-
cony zasilek pogrzebowy) strona pozwana żądanej kwoty
nie uiściła.

Dowód: pismo Wydziału z dnia oraz
dowód jego doręczenia (zał. Nr 4).

W tym stanie rzeczy Wydział Zatrudnienia i Spraw So-
cjalnych wnosi:

- 1) o zasądzenie od na rzecz
Prezydium Rady Narodowej — Wydział Zatrudnienia
i Spraw Socjalnych w sumy
zł z 8%-owymi odsetkami od dnia
. do dnia zapłaty oraz kosztami
procesowymi według norm przepisanych,
- 2) o zaopatrzenie wyroku rygorem natychmiastowej wy-
konalności,
- 3) o wydanie wyroku zaocznego w razie niestawiennictwa
pозwanego.

Kierownik Wydziału

Załączniki

- 1) odpis karty wypadku przy pracy,
- 2) odpis decyzji z dnia
- 3) zaświadczenie o wysokości wypłaconych świadczeń,
- 4) odpis pisma Wydziału Zatrudnienia i Spraw Socjalnych
z dnia

Uwagi: Pozew powinien być przesłany do sądu w dwóch
egzemplarzach

Jeżeli jest więcej niż jedna osoba pozwana należy
sporządzić dodatkowo jeden egzemplarz na każdą
dalszą osobę pozwaną.

Załącznik nr 7

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10.4.1954 r. w sprawie wysokości i trybu uiszczania opłat w postępowaniu arbitrażowym (Dz. U. Nr 16, poz. 60 zm. Dz. U. z 1959 r. Nr 21, poz. 132)

(wyciąg)

§ 1. 1. W postępowaniu przed komisjami arbitrażowymi pobiera się opłatę.

2. Do uiszczania opłaty obowiązana jest strona składająca wniosek o dokonanie czynności powodującej opłatę.

3. Gdy czynność powodująca opłatę dokonana ma być na wniosek osoby nie będącej stroną, do uiszczania opłaty obowiązane są strony w częściach równych chyba, że prezes komisji arbitrażowej zarządzi inaczej.

§ 2. Jeżeli wniosek podlega ponownemu rozpoznaniu przez komisję arbitrażową wskutek uchylecia orzeczenia przez Prezesa Rady Ministrów lub przez Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej, pobiera się od wnioskodawcy opłatę w wysokości opłaty należnej od odwołania.

§ 3. Opłatę arbitrażową uiszcza się w całości w drodze przelewu na dochód budżetu centralnego w części dotyczącej głównej komisji arbitrażowej.

§ 4. Jednostka zobowiązana do uiszczania opłaty powinna dołączyć do wniosku lub pisma powodującego opłatę oryginał potwierdzenia banku o wykonaniu polecenia przelewu. W potwierdzeniu tym oprócz sumy należy wymienić pełną nazwę strony przeciwnej oraz, w miarę możliwości, wskazać numer sprawy w komisji arbitrażowej.

§ 5. 1. W przypadku złożenia przez stronę wniosku lub pisma powodującego opłatę bez uiszczania opłaty, złożone wnioski i pisma podlegają zwrotowi.

2. Jeżeli strona zwróciła jej pismo złożyła powtórnie wraz z dowodem uiszczania opłat w ciągu 14 dni od stwierdzonej na tym piśmie daty jego zwrotu — pismo to uważa się za wniesione w terminie pierwotnym.

§ 6. 1. Od wniosku o rozpoznanie sporu, rozszczenia wzajemnego i od odwołania, z wyjątkiem odwołania od orzeczenia okręgowej komisji arbitrażowej odrzucającego wniosek lub zawieszającego postępowanie, pobiera się pełną opłatę w wysokości 2% od wartości przedmiotu sporu. Opłata ta nie może wynosić mniej niż 150 zł, a gdy wnioskodawcą jest rolnicza spółdzielnia produkcyjna — mniej niż 60 zł.

§ 7. Od zażaleń, odwołań, od orzeczeń odrzucających wniosek lub zawieszających postępowanie, od wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia, wznowienie postępowania, zabezpieczenie roszczenia, zarządzenie egzekucji oraz od zażaleń i skarg na czynności komornika w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym pobiera się stałą opłatę w wysokości 100 zł.

§ 8. Końcówkę należnej opłaty arbitrażowej nie przekraczającą kwoty 0,50 zł skreśla się, przekraczającą zaś tę kwotę zaokrągla się wzwyż do pełnego złotego.

Załącznik nr 8

Deklaracja uspołecznionego zakładu pracy.

DEKLARACJA

Przedsiębiorstwo Państwowe Zakłady
w uznają, że na podstawie art. 24 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 97) są zobowiązane do zwrotu Prezy-

dium Rady Narodowej w
Wydział Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (zwanego dalej „Wydziałem”) świadczeń rentowych jakie Wydział przyznał Ob. decyzją z dnia
znak: za wypadek, któremu Ob. uległ w dniu

W związku z powyższym P. P.
w zobowiązują się:
1) zwrócić Wydziałowi świadczenia już wypłacone Ob.
za okres od dnia
do dnia r. w kwocie zł
najpóźniej do dnia
2) zwracać świadczenia jakie Wydział będzie wypłacać Ob. po dniu r.
Zwrotu powyższych świadczeń P. P.
w będą dokonywać najpóźniej
w ciągu 14 dni od dnia otrzymania szczegółowego zestawienia dokonanych przez Wydział wypłat.

pieczęć podpisy dwóch osób upoważnionych
przedsiębiorstwa do zaciągania zobowiązań w imieniu przedsiębiorstwa

Załącznik nr 9

Deklaracja osób fizycznych i nie uspołecznionych osób prawnych.

DEKLARACJA

. zamieszkały (mająca siedzibę w uznaje, że na podstawie art. 25—26 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 97) jest zobowiązany do zwrotu Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w
. Wydział Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (zwanego dalej „Wydziałem”) świadczeń rentowych jakie Wydział przyznał decyzją z dnia
znak: za wypadek, któremu Ob. uległ w dniu

W związku z powyższym uznaniem
zobowiązuje się zapłacić Wydziałowi zamiast równowartości renty przyznanej Ob.
jednorazowe odszkodowanie w wysokości 10-letniej kapitalizacji renty w łącznej kwocie zł
Powyższą kwotę zobowiązuje się zapłacić Wydziałowi w następujący sposób:

W razie niezapłacenia dwóch kolejnych rat cała należność staje się natychmiast wymagalna
. dnia

podpis

II. SPRAWY OGÓLNO-ADMINISTRACYJNE

4.

ZARZĄDZENIE Nr 78**MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 6 listopada 1959 r. Znak Go.043-26/59

w sprawie trybu postępowania przy załatwianiu skarg i zażaleń.

W związku z likwidacją Wydziału Skarg i Zażaleń w Gabinetie Ministra ustala się następujący tryb postępowania przy załatwianiu skarg i zażaleń w Centrali Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej:

§ 1. 1. Dniem przyjęć w Ministerstwie obywateli zgłaszających się ze skargami i zażaleniami, jest poniedziałek lub najbliższy dzień powszedni, jeżeli poniedziałek jest dniem wolnym od pracy.

2. Godzinami przyjęć są godziny od 10—13-ej.

3. Zgłaszających się obywateli przyjmuje Minister lub Podsekretarz Stanu, a w razie ich nieobecności — Dyrektor Gabinetu Ministra.

§ 2. 1. Obieg korespondencji, zawierającej skargi i zażalenia, odbywa się na zasadach ogólnych.

2. O zaliczeniu sprawy do kategorii skarg i zażaleń decyduje dyrektor właściwego departamentu (równorzędnego) który może przekazać te uprawnienia podległemu pracownikowi z tym, że ponosi odpowiedzialność za prawidłowość kwalifikacji.

3. Sprawy zaliczone do skarg i zażaleń należy rejestrować w departamentach (równorzędnych) odrębnie (w spisach spraw, ew. w kartotekach), przy czym należy przestrzegać dokonywania zapisów, informujących o sposobie ostatecznego załatwienia (negatywne, pozytywne, przekazano według właściwości).

4. Załatwianie skarg i zażaleń należy do właściwych departamentów (równorzędnych) z uwzględnieniem terminów przewidzianych w § 3 ust. 1.

§ 3. 1. Jeżeli załatwianie skarg i zażaleń nie wymaga postępowania wyjaśniającego termin załatwienia nie może przekraczać 7 dni od daty wpływu do właściwej komórki.

Dla spraw, wymagających postępowania wyjaśniającego, termin załatwienia ustala się na dni 30.

2. Odpowiedzialność za dotrzymanie terminów, wymienionych w ust. 1, ponosi dyrektor właściwego departamentu (równorzędnego).

§ 4. W sprawach, wymagających postępowania wyjaśniającego, należy po wstępnym zbadaniu sprawy, zawiadomić obywatela o przebiegu sprawy z podaniem daty wpływu i przypuszczalnego terminu załatwienia.

§ 5. W odpowiedziach, udzielanych stronom na skargi i zażalenia, otrzymywane za pośrednictwem urzędów i instytucji centralnych, należy zaznaczyć, skąd skargę lub zażalenie otrzymano i przesłać temu urzędowi lub instytucji odpis ostatecznego załatwienia.

§ 6. Skargi i zażalenia nie mogą być przesyłane do tych jednostek, na których decyzję skarży się obywatel i powinny być załatwiane przez jednostkę nadrzędną.

§ 7. Do badania i ustalania stanu faktycznego ważniejszych skarg i zażaleń należy wykorzystywać planowe wyjazdy pracowników inspekcyjnych.

§ 8. Nadzór nad obiegiem i terminowością załatwiania skarg i zażaleń, obsługa interesantów zgłaszających się do Ministra w ramach skarg i zażaleń oraz opracowywanie sprawozdań z przebiegu załatwiania skarg i zażaleń w Ministerstwie — należy do Gabinetu Ministra — (Wydział Organizacyjny).

§ 9. Udzielanie odpowiedzi prasie reguluje zarządzenie nr 27 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 14 kwietnia 1959 r. Nr Go.050-2/59 w sprawie obsługi prasowej w Centrali Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

§ 10. Tracą moc zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 5 lutego 1952 r. Nr Gpo.16a-5/52 o kierowaniu korespondencji w sprawie skarg i zażaleń oraz

zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 12 maja 1952 r. Nr Gpo.16a-19/52 o trybie postępowania w sprawach skarg i zażaleń.

§ 11. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister:
St. Zawadzki

5.

ZARZĄDZENIE Nr 86

MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 2 grudnia 1959 r.

w sprawie premiowania kierowców za zdanie opon nadających się do użycia w trakcji konnej lub do bieźnikowania.

Na podstawie § 2 ust. 1 uchwały Nr 239 Rady Ministrów z dnia 9 czerwca 1959 r. w sprawie premiowania kierowców za zdanie opon nadających się do użycia w trakcji konnej lub do bieźnikowania (Monitor Polski Nr 56, poz. 270) zarządza się, co następuje:

§ 1. Kierowcy pojazdów samochodowych zatrudnieni w Centrali Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, w Domu dla Weteranów Ruchu Robotniczego w Warszawie oraz w Centralnym Ośrodku Doskonalenia Kadr Kierowniczych otrzymują premie za zdanie opon, które po osiągnięciu normy przebiegu nadają się do użycia w trakcji konnej lub do bieźnikowania, na zasadach ustalonych w uchwale Nr 239 Rady Ministrów z dnia 9 czerwca 1959 r. w sprawie premiowania kierowców za zdanie opon nadających się do użycia w trakcji konnej lub do bieźnikowania (Monitor Polski Nr 56, poz. 270).

§ 2. 1. Wysokość premii za zdanie opon krajowych wynosi 15% ceny opony nowej bądź protektorowanej.

2. Premia, o której mowa w ust. 1, wypłacana jest w ramach dotychczasowego funduszu z tytułu premii za oszczędność ogumienia.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania z mocą od dnia 1 czerwca 1959 r.

Minister:
St. Zawadzki

III. KOMUNIKATY

6.

Komunikat o aktach normatywnych ogłoszonych w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polskim.

1. Rozporządzenie Ministrów Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych oraz Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7 października 1959 r. o zmianie rozporządzenia z dnia 27 maja 1958 r. w sprawie trybu postępowania przy ustalaniu i wypłacie zaopatrzeń emerytalnych żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 60, poz. 361).
2. Rozporządzenie Ministrów Sprawiedliwości oraz Pracy i Opieki Społecznej z dnia 6 listopada 1959 r. w sprawie ustanowienia Okręgowego Sądu Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy (Dz. U. Nr 62, poz. 371).
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1959 r. w sprawie zmiany warunków nabywania uprawnień do zasiłków rodzinnych (Dz. U. Nr 64, poz. 379).

4. Rozporządzenie Ministrów Sprawiedliwości oraz Pracy i Opieki Społecznej z dnia 18 listopada 1959 r. w sprawie ustanowienia Okręgowego Sądu Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie (Dz. U. Nr 64, poz. 384).
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 24 listopada 1959 r. w sprawie postępowania przy ustalaniu prawa do świadczeń i zasad wypłaty świadczeń przewidzianych w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin oraz o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 65, poz. 393).
6. Umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową o współpracy w dziedzinie polityki społecznej, podpisana w Warszawie dnia 14 lutego 1959 r. (Dz. U. Nr 67, poz. 416).
7. Oświadczenie rządowe z dnia 13 listopada 1959 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Umowy między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową o współpracy w dziedzinie polityki społecznej, podpisanej w Warszawie dnia 14 lutego 1959 r. (Dz. U. Nr 67, poz. 417).
8. Ustawa z dnia 10 grudnia 1959 r. o zmianie ustawy budżetowej na 1959 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 432).
9. Ustawa z dnia 10 grudnia 1959 r. o zwalczaniu alkoholizmu (Dz. U. Nr 69, poz. 434).
10. Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 27 października 1959 r. o zakresie i trybie działania opiekunów społecznych (Monitor Polski Nr 93, poz. 496).
11. Zarządzenie Nr 193 Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 listopada 1959 r. w sprawie uwzględnienia w ewidencji pracowników i osób pobierających naukę danych dotyczących stosunku tych osób do powszechnego obowiązku wojskowego (Monitor Polski Nr 94, poz. 498).
12. Uchwała Nr 438 Rady Ministrów z dnia 10 listopada 1959 r. w sprawie zadań Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach w zakresie inspekcji zatrudnienia w przedsiębiorstwach gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski Nr 96, poz. 509).
13. Zarządzenie Nr 206 Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1959 r. w sprawie trybu zatrudniania studentów szkół wyższych (Monitor Polski Nr 96, poz. 511).
14. Zarządzenie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 7 listopada 1959 r. w sprawie umów o roboty budowlano-montażowe wykonywane na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Monitor Polski Nr 97, poz. 521).
15. Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 24 listopada 1959 r. w sprawie właściwości organów, ustalania prawa do świadczeń i wypłaty świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Monitor Polski Nr 99, poz. 532).
16. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 16 listopada 1959 r. w sprawie norm zużycia paliw płynnych w eksploatacji pojazdów samochodowych (Monitor Polski Nr 100, poz. 533).
17. Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 11 grudnia 1959 r. w sprawie trybu postępowania organów zatrudnienia w zakresie przyjmowania oświadczeń od pracowników podejmujących zatrudnienie, nie posiadających legitymacji ubezpieczeniowych (Monitor Polski Nr 101, poz. 541).
18. Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 grudnia 1959 r. w sprawie przedstawienia kandydatów na ławników okręgowych sądów ubezpieczeń społecznych (Monitor Polski Nr 101, poz. 543).

7.

Komunikat o aktach normatywnych Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej nie ogłoszonych w Dzienniku Urzędowym

1. Zarządzenie Nr 79 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 5 listopada 1959 r. w sprawie nagród z okazji 42 rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej.
2. Zarządzenie Nr 80 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 5 listopada 1959 r. w sprawie powołania Resortowej Komisji Inwentaryzacyjnej dla przeprowadzenia powszechnej inwentaryzacji w państwowych wytwórniach protez oraz określenia jej zadań.
3. Zarządzenie Nr 82 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 11 listopada 1959 r. w sprawie zmian organizacyjnych w Centrali Ministerstwa.
4. Zarządzenie Nr 83 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 24 listopada 1959 r. w sprawie przeprowadzenia powszechnej inwentaryzacji środków trwałych w państwowych wytwórniach protez.
5. Zarządzenie Nr 85 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 28 listopada 1959 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych w Centrali Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.
6. Zarządzenie Nr 89 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 12 grudnia 1959 r. w sprawie sprawozdawczości rzeczowej na 1960 rok.
7. Zarządzenie Nr 90 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 16 grudnia 1959 r. w sprawie pracy w okresie świątecznym w miesiącu grudniu 1959 r. i miesiącu styczniu 1960 r. w Centrali Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.
8. Zarządzenie Nr 91 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 21 grudnia 1959 r. w sprawie środków zabezpieczających wykonanie Narodowego Planu Gospodarczego w zakresie zatrudnienia i płac w 1960 r. w państwowych wytwórniach protez.
9. Zarządzenie Nr 92 Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 21 grudnia 1959 r. w sprawie pracy w godzinach nadliczbowych w państwowych wytwórniach protez.

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

Prenumerata roczna wynosi 36 zł., półroczna 18 zł., kwartalna 9 zł., egz. 12.— zł.

Prenumeratę należy wpłacać na konto w Narodowym Banku Polskim V. O. M. w Warszawie, konto 1529-91-639 na dochód Cz. 24 Dz. 5 R. 19.